

Комітет Верховної Ради України
з питань податкової та митної політики

Р І Ш Е Н Н Я

до проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку благодійної діяльності

17 жовтня 2018 року

Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики на своєму засіданні розглянув проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку благодійної діяльності (реєстр. №8237 від 05.04.18р.), поданого Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту є сприяння розвитку благодійної діяльності в Україні за рахунок розширення кола отримувачів благодійної допомоги, звільненої від оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором – осіб з інвалідністю, малозабезпечених та незахищених верств населення, а також залучення фізичних осіб до благодійництва. Для реалізації мети законопроекту пропонується шляхом внесення змін до Податкового кодексу України звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб:

кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги за рахунок коштів фізичної особи (у будь-якій сумі);

кошти, надані підприємствами, установами та організаціями, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, дитині з інвалідністю; дитині, у якої хоча б один із батьків є особою з інвалідністю; дитині-сироті, дитині, в якій один із батьків помер або загинув; дитині з багатодітної чи малозабезпеченої родини тощо (у розмірі 3-х МЗП);

цільову благодійну допомогу, що надається юридичними чи фізичними особами у **будь-якій сумі (вартості)**:

- іноземним закладам охорони здоров'я, за умови дотримання вимог, встановлених Кодексом, для компенсації вартості платних послуг з лікування платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю тощо;

- протезно-ортопедичним підприємствам, реабілітаційним установам або іноземним закладам охорони здоров'я, за умови дотримання вимог, встановлених цим підпунктом, для компенсації вартості платних реабілітаційних послуг, протезно-ортопедичних виробів, технічних та інших засобів реабілітації, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю, наданих за медичними показаннями платнику податку або члену його сім'ї першого ступеня споріднення, або дитині, законним представником якої є платник податку, у розмірах, що не перекриваються виплатами з бюджетів і фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування за наявності відповідних підтверджуючих документів;

- центрам соціальної підтримки дітей та сімей.

Також пропонується збільшити суму нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами – юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року, яка не включається до оподаткованого доходу, з одного до трикратного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу, встановленого на 1 січня такого року, сукупно за рік (у 2018 році – **7410** грн. =2470 грн. x 3).

Підтримуючи в цілому мету законопроекту, спрямовану на розвиток благодійництва в Україні, слід зауважити таке.

Деякі положення законопроекту виписані не конкретно та не чітко, що унеможливить їх застосування на практиці. Наприклад, у запропонованій редакції законопроекту не враховані наявні у чинному Податковому кодексі застереження щодо не перевищення розмірів благодійної допомоги розмірами, що не перекриваються виплатами з бюджетів і фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. Також відсутні визначення документів, що підтверджуватимуть наявність в людини медичних показань до лікування, підтверджуватимуть цільовий напрямок використання коштів або допомоги у негрошовому вигляді її отримувачами, засвідчуватимуть, що певний іноземний заклад є закладом охорони здоров'я та багато іншого.

Суттєве розширення законопроектом кола отримувачів благодійної допомоги, а також трикратне збільшення розміру нецільової благодійної допомоги може призвести до зловживань шляхом утворення схем ухилення від оподаткування (наприклад, виплати благодійної допомоги без оподаткування замість заробітної плати). Слід звернути увагу, що благодійництво, зокрема від фізичних осіб, для контролюючих органів є одним з “вузьких місць”, яке складно адмініструється і практично не піддається перевірці.

Більшість положень законопроекту потребують додаткового уточнення. Так, норми підпункту 165.1.19 пункту 165.1 статті 165 Кодексу не регулюють оподаткування благодійної допомоги, а стосуються оподаткування компенсаційних виплат, які в Податковому кодексі визначені як додаткове благо (пп.164.2.17“г”). Тому запропоноване законопроектом розширення видів неоподатковуваних додаткових благ не відповідає назві та меті законопроекту.

Потребує додаткового обґрунтування авторами законопроекту пропозиція щодо звільнення платників податків, визначених абзацом першим підпункту “а” підпункту 165.1.54 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу (тобто благодійників –

фізичних осіб, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції) від оподаткування ПДФО сум компенсації їх витрат на проживання, харчування та проїзд до/з місця проведення заходів у вигляді зборів, фестивалів, виставок, концертів, засідань за круглим столом, реабілітаційних заходів, фізкультурно-спортивних заходів та конкурсів, які проводяться підприємствами, установами та організаціями, які внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій. Є незрозумілим, чому звільнення компенсацій має стосуватися виключно фізичних осіб, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції, оскільки це ставить платників податку в нерівні умови, надаючи перевагу волонтерам. Крім того вбачається, що запропоноване нечітке визначення мети заходів, місця їх проведення (в Україні чи за кордоном) та необмежена сума, що звільняється від оподаткування, дозволить зловживати такою нормою Податкового кодексу.

Також слід зазначити, що реалізація положень законопроекту може призвести до зменшення доходів місцевих і державного бюджетів від податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Проте, до законопроекту не додано фінансово-економічне обґрунтування та не подані пропозиції щодо компенсації місцевим бюджетам можливих втрат та джерел їх покриття.

Враховуючи зазначене вбачається, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання.

Головним науково експертним управлінням Апарату Верховної Ради України в узагальнюючому висновку надано суттєві зауваження та зазначено, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект може бути прийнятий за основу.

З урахуванням зазначеного Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку благодійної діяльності (реєстр. №8237 від 05.04.18р.), поданого Кабінетом Міністрів України, **прийняти у першому читанні за основу.**

2. Співдоповідачем законопроекту на засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України Н.П.Южаніну - Голову Комітету з питань податкової та митної політики.

Голова Комітету

Н.П.Южаніна